

2025-08-28
S2025/01481 (delvis)

Socialdepartementet

Folkhälsomyndigheten
171 82 Solna

Uppdrag till Folkhälsomyndigheten att ta fram en vägledning för genomförande av hälsokontroll och uppföljande smittskyddsåtgärder vid inresa till Sverige

Regeringens beslut

Regeringen ger Folkhälsomyndigheten i uppdrag att ta fram en vägledning för genomförande av hälsokontroll och möjliga uppföljande smittskyddsåtgärder vid misstanke om förekomst av samhällsfarlig sjukdom enligt smittskyddslagen (2004:168) vid inresa till Sverige. Vägledningen ska främst rikta sig till regionernas smittskyddsläkare, utförare av hälsokontroller, samt regioner.

I uppdraget ingår att beskriva hur hälsokontroller bör utföras, inklusive möjliga uppföljande smittskyddsåtgärder såsom provtagning, samt redogöra för beslutskedjan för genomförande. Folkhälsomyndigheten ska inom ramen för uppdraget redogöra för möjliga extraordinära smittskyddsåtgärder eller andra tvångsåtgärder som kan aktualiseras som en följd av genomförandet av hälsokontroller och beslutsleden kring dessa.

Folkhälsomyndigheten ska när uppdraget utförs föra dialog med regionernas smittskyddsläkare, Polismyndigheten, länsstyrelserna, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, Socialstyrelsen, Tullverket, Trafikverket och Kustbevakningen.

Folkhälsomyndigheten ska senast den 1 mars 2026 lämna en skriftlig slutredovisning av uppdraget till Regeringskansliet (Socialdepartementet).

För uppdraget får Folkhälsomyndigheten under 2025 använda 1 000 000 kronor som ska redovisas mot det under utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social

omsorg för budgetåret 2025 uppförda anslaget 1:6 Bidrag till folkhälsa och sjukvård, anslagsposten 53 God folkhälsa. Medlen betalas ut engångsvis efter rekvisition till Kammarkollegiet senast den 1 december 2025.

Medel som inte har använts för avsett ändamål ska återbetalas senast den 31 mars 2026 till Kammarkollegiet. Vid samma tidpunkt ska en ekonomisk redovisning av använda medel lämnas till Kammarkollegiet.

Redovisning, rekvisition och återbetalning ska hänvisa till diarienumret för detta beslut.

Ärendet

Om det finns skäl att misstänka att någon som anländer till Sverige har smittats av en samhällsfarlig sjukdom eller om det i ett visst geografiskt område skett utbrott av en samhällsfarlig sjukdom, får smittskyddsläkaren eller Folkhälsomyndigheten, i enlighet med smittskyddslagen, fatta beslut om att denne samt andra personer som anländer med samma transportmedel ska genomgå hälsokontroll.

Det är smittskyddsläkaren som ansvarar för att verkställa beslutet. Om den som genomför hälsokontrollen anser att det behövs en mer ingripande undersökning och detta inte kan genomföras på frivillig väg, kan smittskyddsläkaren, om förutsättningarna är uppfyllda, besluta om karantän eller tillfällig isolering och hos domstol ansöka om tvångsundersökning.

För att samhället ska stå bättre rustat inför framtida gränsöverskridande hälsohot, såsom omfattande epidemier eller pandemier av känt eller okänt ursprung och oavsett om de sprids avsiktligt eller oavsiktligt, behöver beredskapen stärkas.

Beslut om hälsokontroll på platsen för inresa har aldrig fattats i Sverige sedan bestämmelserna infördes. För att öka beredskapen och säkerställa ett tydligt, ändamålsenligt och nationellt enhetligt genomförande av hälsokontroller vid inresa, även då frivillighet inte föreligger, samt uppföljande smittskyddsåtgärder såsom provtagning eller karantän, finns därför behov av vägledning.

Regeringen har tidigare gett Folkhälsomyndigheten uppdrag om förberedelser för frivillig testning för påvisning av smittsamma gränsöverskridande sjukdomar vid inresa till Sverige (S2023/01301).

Uppdraget begränsades till frivillig testning av resenärer och omfattade inte frågan om hälsokontroll eller tvångsundersökning enligt smittskyddslagen.

Vidare har regeringen gett en särskild utredare i uppdrag att göra en översyn av regleringen av smittskydd för att bättre anpassa den till situationer med omfattande smittspridning. Utredningen överlämnade den 25 april 2025 delbetänkandet Stärkt pandemiberedskap (SOU 2025:48), i vilket utredningen bland annat har lämnat förslag om att göra bestämmelserna om hälsokontroller mer ändamålsenliga. Delbetänkandet har remitterats (S2025/00922) med sista svarsdatum den 25 augusti 2025.

På regeringens vägnar

Jakob Forssmed

Andreas Johansson

Kopia till

Kammarkollegiet
Kustbevakningen
länsstyrelserna
Polismyndigheten
Myndigheten för samhällsskydd och beredskap
Regionerna
Socialstyrelsen
Tullverket
Trafikverket